

PROTOKÓŁ
z V posiedzenia Regionalnej Sieci Tematycznej dla województwa łódzkiego w ramach
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki
z dnia 24 września 2012 roku.

W obradach uczestniczyło 38 osób: 15 Członków RST, 9 Zastępców Członków RST, Sekretarz RST, 2 Ekspertów opiniujących strategię oraz 11 Obserwatorów, w tym 24 osoby z prawem do głosu, (lista obecności stanowi załącznik nr 1 do Protokołu). Obradom przewodniczył Pan Zbigniew Gwadera - p. o. Naczelnika Wydziału Projektów Systemowych PO KL w Departamencie ds. PO KL Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi, Przewodniczący RST w ramach PO KL dla województwa łódzkiego.

Powitanie uczestników

Pan Zbigniew Gwadera - Przewodniczący RST - rozpoczął posiedzenie witając uczestników. Przedstawił program posiedzenia (załącznik nr 2). Uprzedził o możliwości zmiany kolejności przedstawianych projektów innowacyjnych w końcowej części posiedzenia. Poinformował o planowanym terminie kolejnego posiedzenia - 11 lub 15 października 2012 r. i miejscu - sala Sejmiku w budynku Urzędu Marszałkowskiego. Poprosił o przygotowanie się przedstawicieli instytucjonalnych członków sieci do przedstawienia przez każdego z nich podczas kolejnego posiedzenia krótkiej informacji o instytucjach, które reprezentują. Wskazał, że nastąpił znaczący wzrost liczby członków sieci w związku z przyjęciem projektów innowacyjnych do realizacji. Zasadna jest w związku z tym wymiana informacji i doświadczeń w ramach sieci.

Informacja nt. dotychczas przyjętych przez RST strategii wdrażania projektów innowacyjnych

Pan Zbigniew Gwadera przedstawił informacje dotyczące dotychczasowych działań dotyczących projektów innowacyjnych PO KL, w odniesieniu do których sieć wydawała opinie. Strategia w ramach projektu „Metodyka zarządzania wiekiem jako innowacyjne rozwiązanie wspierające aktywność zawodową pracowników 50+”, realizowanego przez firmę HRP, opiniowana na II posiedzeniu RST, w odniesieniu do której ekspert rekomendował warunkową akceptację, została przyjęta warunkowo zarówno przez sieć, jak i przez instytucję organizującą konkurs (IOK) jako pierwsza decyzja, a po poprawkach została zaakceptowana bezwarunkowo. Strategia projektu „Connection – model współpracy uczelni z biznesem”, realizowanego przez firmę PL Europa sp. z o. o., opiniowana przez sieć na III posiedzeniu w kwietniu 2012 r., uzyskała akceptację warunkową eksperta, akceptację warunkową sieci i akceptację warunkową IOK. Po wymaganych poprawkach uzyskała akceptację. Kolejna strategia - projektu „Łódzki Explorer B+R. Oprogramowanie dla inicjowania, generowania i wdrażania projektów badawczo-rozwojowych jednostek naukowych i przedsiębiorstw województwa łódzkiego”, realizowanego przez Łódzką Izbę Przemysłowo-Handlową, opiniowana podczas IV posiedzenia w lipcu 2012 r., została zaakceptowana warunkowo. Obecnie jest w trakcie weryfikacji IOK po złożeniu poprawek. Strategia projektu „Interaktywny system współpracy w zakresie komercjalizacji wynalazków i badań naukowych”, w odniesieniu do której sieć rekomendowała warunkowe przyjęcie, została również warunkowo przyjęta przez IOK i ostatecznie przez nią zaakceptowana. Strategia projektu innowacyjnego „Kształtowanie kompetencji personalnych i społecznych w szkole zawodowej droga do sukcesu na rynku pracy”, realizowanego przez Miasto Łódź oraz Łódzkie Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Nauczycieli, jedynego w ramach IX priorytetu, została przyjęta przez sieć bezwarunkowo. IOK przyjęła strategię też bezwarunkowo. Strategia projektu „PI Model Działalności Systemowych - MDS ” Stowarzyszenia MONAR, została od samego początku zaakceptowana bezwarunkowo, zarówno przez eksperta, przez sieć i przez IOK. Przewodniczący poinformował, że w roku 2012 sieć będzie opiniować jeszcze strategię sześciu projektów – dwie na aktualnym posiedzeniu, dwie w październiku i dwie w listopadzie. Poprosił o zgłaszanie ewentualnych uwag do porządku obrad. Wskazał na ewentualność zmiany prezentacji Beneficjentów dotyczących realizowanych projektów. Nikt nie zgłosił uwag do porządku posiedzenia. Zapytał czy członkowie RST zastanawiali się nad działaniami do Strategii działania RST na rok 2013, odnosząc się do próby w tym zakresie, wysłanej wcześniej przez Sekretariat sieci. Wskazał, że jest taka możliwość do dnia 30 września 2012 r. Żaden z członków sieci nie zaproponował działań.

Prezentowanie strategii wdrażania projektu innowacyjnego pn. „PI Wolontariat jako narzędzie aktywnej integracji osób chorujących psychicznie” (Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, Ich Rodzin i Przyjaciół POMOST) – przedstawiciel Beneficjenta.

Przedstawiciele Beneficjenta - Pani Ewa Nowaczyńska - koordynator projektu - oraz Pan Mariusz Kołodziej - koordynator wolontariatu przedstawili instytucję realizującą projekt oraz zaprezentowali strategię wdrażania projektu innowacyjnego omawiając: uzasadnienie realizacji, w tym wyniki przeprowadzonych badań, cele projektu i wskaźniki ich osiągnięcia, opis innowacyjnego rozwiązania, założenia dotyczące jego testowania, upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki, analizę ryzyka, harmonogram działań (załącznik nr 3).

Wystąpienie niezależnego eksperta dotyczące opinii nt. strategii wdrażania projektu innowacyjnego – Ekspert.

Pani Marta Titaniec - niezależny Ekspert - przedstawiła opinię dotyczącą strategii. Odnosząc się do pierwszego punktu strategii wskazała na brak informacji na temat metodologii przeprowadzonych badań, niezależnie od załączenia raportu z badania. Badania są kluczowe dla projektu innowacyjnego. Weryfikują początkowe założenia projektu i potwierdzają tezy zawarte we wniosku o dofinansowanie. Ponośzone są na nie znaczące nakłady finansowe w projekcie. Wskazała, że stwierdzenia użyte w opisie dotyczące aktualnej sytuacji są zbyt ogólne. Jest to wiedza ogólnodostępna. Nie ma podstawowej informacji, że badania dotyczą osób młodych. Wystarczyłaby informacja kto był poddany badaniu i jaki był cel badań. Można odnieść się do skali problemu skupiając się na zmianach jakie ma projekt wprowadzić. Nie jest do końca jasne czy chodzi o aktywizację społeczną czy zawodową. Są to dwie różne kwestie. Beneficjent je ze sobą miesza. Nie jest jasne co przeprowadzane badania wniosły do dotychczasowej wiedzy oraz co zdiagnozowane konsekwencje dotyczące osób chorych psychicznie mają wniesić, aby uzasadnić, że realizacja projektu jest potrzebna. Zwróciła uwagę, że cele szczegółowe projektu częściowo są przedstawione jako zadania, co nie jest poprawne, ale ten mankament nie jest korygowany na tym etapie. Nie są ze sobą spójne pierwszy wskaźnik i pierwszy cel szczegółowy. Nie jest jasny piąty wskaźnik – bezpośredni dostęp do narzędzia. Nie jest też jasna różnica pomiędzy 3 i 4 wskaźnikiem. Należy to doprecyzować. Przedstawiony w strategii opis innowacji nie potwierdza innowacyjności produktu powstającego w projekcie. Nie odniesiono się do inicjatywy EQUAL. Baza projektów tam realizowanych jest dostępna. W ramach EQUAL realizowano projekty skierowane do osób chorujących psychicznie na schizofrenię. Korzystając z przeglądarki internetowej można znaleźć informacje o wolontariacie skierowanym do osób chorujących intelektualnie. Wskazała, że grupa docelowa jest znana, wolontariat sam w sobie również nie jest niczym nowym i odkrywczym ale połączenie pewnych elementów może być innowacyjne. Ze strategii wynika, że wiodącym elementem innowacji jest grupa docelowa. Nie jest jednak jasne w jakim aspekcie jest to wiodący aspekt innowacji. Brakuje odniesień do wymiarów innowacyjności – grupy docelowej, wsparcia, problemu, a takie elementy bardzo porządkują. Z informacji w strategii nie wybrzmiewa innowacyjność. Jest to najslabszy punkt strategii. Ze strategii wynika, że dotychczasowe formy działania są niewystarczające. Są to jednak informacje ogólne i nieprzekonujące. Brak wskazania wartości docelowych użytkowników i odbiorców projektu. Przedstawiona tabela nie jest spójna w tym zakresie z innymi informacjami dot. użytkowników i odbiorców w strategii upowszechniania i włączania do głównego nurtu. W strategii włączania do głównego nurtu jest odniesienie do osób chorujących z terenu całego kraju oraz pracowników ośrodków. W dalszej części są odniesienia do 30 podmiotów spoza województwa łódzkiego. Nie jest jasne jak rozumieć osoby na terenie całego kraju. Projekt nie ma takiej skali aby objąć osoby chorujące na terenie całego kraju. Informacje o grupie roboczej są w strategii przedstawione zbyt ogólnikowo. W odniesieniu do rekrutacji odbiorców zaplanowane narzędzia są nieadekwatne do liczby odbiorców – województwo łódzkie jest trzecie pod względem liczby osób chorujących psychicznie. Kampania promocyjna i narzędzia promocyjne są zbyt szeroko zakrojone. Nie ma uzasadnienia dla niektórych form promocji. Zasadny byłby „marketing szeptany” - Beneficjent współpracuje już z wieloma instytucjami. Brak kryteriów naboru placówek niepsychiatrycznych. Brakuje opisu zadań asystenta koordynatora wolontariatu. Brak też opisu badania predyspozycji i zainteresowań wolontariusza w celu wyboru odpowiedniej placówki. Przedstawiono informacje o szkoleniu i wskazano, że kryterium naboru będą indywidualne możliwości, predyspozycje. Nie jest jasne na jakim etapie będą badane predyspozycje i zainteresowania. Nie jest jasny cel szkolenia. W opisie monitoringu i ewaluacji odniesiono się do rezultatów miękkich ale nie zostały one zdefiniowane i nie wiadomo jak będą mierzone. Skoncentrowano się na rezultatach twardych. Nie określono jakie elementy stanowią integrację społeczną osób chorujących psychicznie i jakie elementy mają stanowić o zwiększeniu integracji ze społeczeństwem. Jest to ściśle powiązane z uzasadnieniem problemu i kwestią co Beneficjent chce osiągnąć - czy integrację społeczną, czy znalezienie przez te osoby pracy. Nie jest jasne co ma zostać zbadane i co Beneficjent chce wiedzieć. W opisie są odniesienia do integracji społecznej, a z prezentacji przedstawionej wcześniej była mowa o pracy. Odnosząc się do integracji społecznej brakuje wskaźników tej integracji, które miałyby być mierzone. Należy w tym kontekście najpierw dookreślić co Beneficjent rozumie przez integrację społeczną. W odniesieniu do upowszechniania i włączania nie jest jasne dlaczego w I etapie projektu miała miejsce dystrybucja ulotek i plakatów informacyjno-promocyjnych. Nie było wtedy jeszcze rekrutacji i wyników badań. W projekcie nie było więc jeszcze czego promować. Podobnie, nie wiadomo czemu ma służyć kampania banerowa w fazie testowania, która odbywa się w czasie, gdy nie ma rekrutacji i nie ma efektów testowania. Nie wiadomo do kogo kierowany jest przekaz i co Beneficjent chce tą kampanią przekazać, jaki jest

cel. Nie wiadomo na czym polegają osobiste wizyty w placówkach psychiatrycznych. Indywidualny kontakt jest istotny ale nie jest jasne co ma on wnieść. Brak opisu tworzonej grupy roboczej w fazie testowania. Wskazała na nieadekwatność działań na terenie województwa 30 osób oraz użytkowników i odbiorców na terenie całego kraju. Działania projektowe są lokalne a Beneficjent ma ambicje upowszechniać włączenie nowych rozwiązań na terenie całego kraju. Z innych informacji wynika z kolei, że Beneficjent zamierza dotrzeć do 30 podmiotów spoza województwa łódzkiego zainteresowanych wdrażaniem metody. Beneficjent powinien się zdecydować co zamierza. Nie wystarczą sformułowania „cały kraj” i jest to większa skala. Niejasne są informacje o mainstreamingu wertykalnym. Odnosząc się do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej powinno się wskazać komórkę organizacyjną i stanowisko. To urealnia przekaz. W ministerstwie są dziesiątki różnych departamentów. Nie jest jasne z czym Beneficjent zamierza dotrzeć do poszczególnych instytucji. Poszczególne stanowiska mogą mieć wpływ na odpowiednie obszary legislacji. Beneficjent wskazuje, że ośrodki mają listę zadań. Wątpliwości jednak budzi kto taką listę ustala – czy ośrodki, czy jednostki, którym one podlegają. Brakuje informacji co będzie świadczyć o sukcesie działań włączających. Nie ma informacji o rekomendacjach, które Beneficjent chce w ramach projektu przygotować. To, że został opracowany podręcznik i jest realizowany projekt stanowi poinformowanie. Brakuje informacji do kogo i z czym Beneficjent chciałby dotrzeć na poziomie horyzontalnym i wertykalnym. W analizie ryzyka nie uwzględniono wszystkich ryzyk. Mogą wystąpić ryzyka formalne, które mogą mocno zakłócić i opóźnić projekt. Szczególnie, że Beneficjent nie jest dużą instytucją. Są to ryzyka finansowe, organizacyjne, związane z przepływem informacji. Ryzyko dotyczy też włączenia do głównego nurtu w podziale na użytkowników i odbiorców w sensie jakie trudności mogą wystąpić z dotarciem do takich grup. Te kwestie sprawiały problemy w projektach realizowanych w ramach inicjatywy EQUAL. Beneficjent ma już kontakty z instytucjami regionalnymi. Natomiast może być problem z dotarciem z informacją na szczeblu centralnym. Produkt finalny może być poddany testowaniu ale w czasie jego trwania można produkt przemodelować. Obecnie w produkcji są trzy wymiary – wolontariat, choroby, biblia wolontariatu – najbardziej innowacyjny, wnoszący coś nowego dział. Te trzy wymiary się nie zazębiają. Podane informacje o rodzajach wolontariatu i definicjach chorób można zebrać z różnych dostępnych już źródeł. Brakuje natomiast pokazania profili osoby chorującej psychicznie pod kątem aktywizacji społecznej, bądź zawodowej np. z wykorzystaniem słabych, mocnych stron i analizy SWOT, uwzględnienia na jakim etapie osoba cierpiąca na daną chorobę jest mocna, na jakim słaba, co trzeba wzmocnić i na jakim etapie, co musi posiadać koordynator żeby taką osobę przeprowadzić przez wolontariat. Nie da się np. dowiedzieć z podręcznika jak pracować z wolontariuszem cierpiącym na schizofrenię, stany lękowe, depresję i inne. Takie informacje byłyby użyteczne. W produkcji nie widać na czym polega innowacja.

Dyskusja nad strategią wdrażania projektu innowacyjnego i wnioskami wynikającymi z opinii eksperta oraz podjęcie w trybie głosowania uchwały Regionalnej Sieci Tematycznej woj. łódzkiego w ramach PO KL w sprawie zaopiniowania strategii wdrażania projektu innowacyjnego pn. „PI Wolontariat jako narzędzie aktywnej integracji osób chorujących psychicznie”.

Pani Ewa Nowaczyńska, odnosząc się do oceny Eksperta, wskazała, że w strategii jest odniesienie do bezpośredniego dostępu do narzędzia zacytowała zapis, z którego wynika, że 50 podmiotów uzyska podręcznik drogą pocztową a 20 odbierze go osobiście w biurze projektu. Wydaje się, że jest to jasno stwierdzone. Odnosząc się do zarzutu, że nie wiadomo na czym polega innowacja, a w ramach inicjatywy EQUAL pojawiają się takie działania, wskazała, że w bazie danych EQUAL wolontariatu nie znalazła. Odnosząc się do kwestii, że wolontariat dla osób niepełnosprawnych nie jest innowacyjnym rozwiązaniem wskazała, że projekcie chodzi nie o osoby niepełnosprawne ale o osoby chorujące psychicznie. Są to dwie różne grupy i nie powinno się ich mieszać. Można przyjąć, że niedostatecznie szeroko opisano wymiar innowacyjności. W bazie danych EQUAL istnieją rozwiązania dla osób chorujących psychicznie istnieją opisy dotyczące kompleksowej aktywizacji – zawodowej i społecznej osób chorujących psychicznie. Są to „domy pod fontanną” i MORS – Międzyresortowy Ośrodek Rehabilitacji Społecznej. Żadne z nich nie uwzględnia wolontariatu jako metody aktywizacji osób chorujących. Nie ma tam słowa o wolontariacie. Żadne nowe się nie pojawiły. Wyraziła opinię, że przyczyną braku nowych rozwiązań jest ich związek z kosztami. Przewagą rozwiązań, opracowywanych w projekcie Beneficjenta jest, że w podstawowym wymiarze są bezkosztowe. Nakład promocyjny, nakłady na kampanie banerową – jest to promocja związana z upowszechnianiem, z docieraniem do jak najszerszej rzeszy osób z informacją o projekcie, opracowywanej metodzie i podręczniku. Jest to bardziej cel działań promocyjnych niż rekrutacja osób chorujących, która głównie odbywać się będzie poprzez osobiste wizyty w placówkach. Odniesienie się w strategii w zakresie grupy docelowej do całego kraju nie dotyczy okresu realizacji projektu ale dalszych działań – grupy osób, która może docelowo z wypracowanego narzędzia kiedykolwiek skorzystać. W tym sensie są to osoby chorujące na terenie całego kraju. Być może źle rozumiano definicję grupy docelowej w tym wymiarze, jako osoby które potencjalnie mogą kiedyś w przyszłości z danego narzędzia skorzystać. Stąd są to osoby

chorujące z jednej strony jako odbiorcy i placówki jako użytkownicy. Zgodziła się, że produkt finalny – podręcznik zawiera częściowo dane, które są już gdzieś dostępne. Chodzi jednak o to żeby pracownik, który zaczyna korzystać z wypracowanej metody nie musiał korzystać z innych danych, podstawowych definicji, pojęć i dokumentów, szukać w Internecie wszystkiego co potrzebuje znaleźć, ale żeby miał kompleksowy podręcznik, w którym są wszystkie potrzebne informacje. Być może warto poszerzyć, bądź przebudować podręcznik, zgodnie z przedstawionymi uwagami, w zakresie samej pracy bezpośredniej z osobą chorującą.

Pan Mariusz Kołodziejski, odnosząc się do roli asystenta koordynatora wolontariatu wskazał, że będzie to osoba wspierająca osobę chorującą w diagnozowaniu jej potrzeb, dobieraniu odpowiedniej formy i rodzaju wolontariatu, a także częstotliwości. Będzie się to odbywać na etapie szkolenia ale też jeszcze wcześniej – kiedy wolontariusz będzie się zgłaszać za pomocą formularza zgłoszeniowego. Asystent będzie prowadzić rozmowy razem z koordynatorem wolontariatu z przyszłym kandydatem przy wypełnianiu kwestionariusza wstępnego. Ten formularz będzie źródłem podstawowych informacji na temat stanu zdrowotnego, możliwości wolontariusza, zainteresowań, i tego gdzie można wolontariusza skierować.

Pani Ewa Nowaczyńska, odnosząc się do wcześniejszej wypowiedzi, wskazała, że ocena predyspozycji następuje po przyjęciu uczestnika do projektu. Chodzi o ocenę predyspozycji w kontekście poszukiwania miejsca pracy wolontarystycznej dla osoby chorującej, a nie przyjęcia w ogóle tej osoby do projektu. Kryterium przyjęcia do projektu to minimum pół roku pod opieką lekarza psychiatry i wiek. Dalej ta ocena predyspozycji jest dokonywana właśnie przez asystenta osoby chorującej i nie ma to nic wspólnego z rekrutacją.

Pan Mariusz Kołodziejski wskazał, że asystent będzie pomagał w dotarciu i znalezieniu odpowiedniego miejsca. To się trochę różni od asystenta osoby chorującej intelektualnie, czy asystenta osoby niepełnosprawnej, ponieważ w przypadku osoby chorującej psychicznie jest już pewien potencjał, możliwości. Trudność jest w motywacji, przełamywaniu lęku. Asystent ma to wydobywać. Sprawiać, aby wolontariusz nabrał śmiałości, trafiał tam gdzie ma trafiać i odbywał pracę. Tu jest problem z wyjściem z domu. Wchodzi tu w grę informowanie, że w tym dniu odbędzie się praca, gdzie wolontariusz ma się stawić, wspieranie w konkretnych działaniach. Asystent stopniowo by się później wycofywał, a w końcowym etapie testowania osoba sama mogła świadczyć usługi wolontarystyczne. Odnosząc się do uwagi dotyczącej placówek niepsychiatrycznych wyjaśnił, że u Beneficjenta działa od kilku lat biuro wolontariatu. Jest więc baza instytucji zaufanych, którą w pierwszym etapie Beneficjent będzie się posilkować. Osobiste wizyty w nowych miejscach z udziałem przedstawiciela Beneficjenta mają zachęcać, żeby mogły tam odbywać wolontariaty osoby chorujące. Beneficjent chciałby, aby takich placówek było jak najwięcej. Minimalna jednak ich ilość to dziesięć, z różnych obszarów - i kultura, i sztuka. Dzięki temu osoby chorujące nie będą pracować w podobnych czy tych samych obszarach, będą poznawać nowe osoby, nabywać nowe umiejętności z innych branż.

Pani Ewa Nowaczyńska, odnosząc się do wymiaru innowacyjności projektu, wskazała, że sama grupa docelowa nie jest innowacyjna. Obejmowana jest wsparciem od wielu lat. Innowacyjna jest forma wsparcia, która w stosunku do osób chorujących psychicznie nie była dotychczas stosowana. W odniesieniu do zarzutów w zakresie mainstreamingu wartościowego, że nie wiadomo z czym i do kogo Beneficjent zamierza dotrzeć, przytoczyła zapisy strategii dotyczące planowanych działań. Wynikać z nich ma, że Beneficjent zamierza dotrzeć do kierownictwa urzędów opracowujących dokumenty zawierające wytyczne dotyczące funkcjonowania placówek zajmujących się osobami chorującymi psychicznie np. środowiskowych domów samopomocy. Zaplanowano szereg działań mających na celu wprowadzenie innowacji do funkcjonujących programów i planów terapeutyczno-rehabilitacyjnych określających formy pracy z osobami chorującymi psychicznie. Planowane działania wpłyną do wpisania wolontariatu jako metody aktywizacji osób chorujących do tych dokumentów. Nie jest jasne co można dodać. Można wymienić konkretne stanowiska.

Pan Mariusz Kołodziejski wskazał, że wolontariat już istnieje ale celem Beneficjenta jest aby stał się oficjalną metodą, którą mogą wykorzystywać inne organizacje, które się na to zdecydują oraz dzięki testowaniu wypracować odpowiednie narzędzia, możliwe do użytku. Wiele informacji w podręczniku znajdzie się dopiero, gdy Beneficjent przetestuje samą metodę. Wszelkie rozwiązania i skutki nie są jeszcze znane. Beneficjent ma pewne doświadczenia ale chciałby wiedzieć jaki dokładnie jest wpływ i jakie dokładnie narzędzia w ramach tej metody można stworzyć, aby były jednoznaczne i jasne dla każdego.

Pan Zbigniew Gwadera wskazał, że z prezentacji Beneficjenta wynika zamierzenie włączenia w działania 20 WTZ-tów i 2 ZAZ-ów, a wg jego wiedzy z posiedzenia zespołu ds. ekonomii społecznej w województwie jest 1 ZAZ, a drugi jest w trakcie tworzenia w Wieruszowie. WTZ-ów w województwie jest 40. WTZ-y w regionie dobrze sobie radzą. Są natomiast inne organizacje, które pełnią rolę ZAZ-ów.

Pani Beata Suwart – Wojewódzki Urząd Pracy odniosła się z perspektywy IOK do kwestii innowacyjności w projekcie. Przypomniała, że w każdym projekcie innowacyjnym są trzy wymiary innowacyjności, które się przenikają. Możliwe, że są jednostkowe przypadki, gdzie realizowany jest wolontariat dla osób chorujących psychicznie. W projekcie chodzi natomiast o usystematyzowany sposób wsparcia tej grupy, opracowanie systemu doboru wolontariuszy do odpowiednich instytucji, żeby taki system zadziałał i stanowił długofalowe wsparcie. W odniesieniu do wątpliwości Eksperta czy projekt skupiony jest na aktywizacji społecznej, czy zawodowej, wskazała, że nie można tych kwestii oddzielić. Poprzez aktywizację zawodową następuje aktywizacja społeczna. Wolontariat jest w projekcie szczyblem, który pozwoli w przyszłości wejść tym osobom na rynek pracy.

Pan Jacek Skwierczyński – Z-ca Dyrektora Departamentu ds. Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi poprosił o podanie wartości brutto projektu.

Pani Ewa Nowaczyńska i Pan Zbigniew Gwadera wskazali, że wartość projektu to niecałe 500 tys. zł.

Pani Ewa Nowaczyńska, odnosząc się do Zakładów Aktywności Zawodowej w woj. łódzkim, wskazała, że jeden jest prowadzony przez Caritas, a drugi tworzony przez Towarzystwo Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych i ten też został uwzględniony w założeniach strategii. Zakładając liczbę WTZ-ów wpisano liczbę podmiotów, które zajmują się osobami chorującymi psychicznie. Są też takie, które są profilowane pod kątem innych niepełnosprawności.

Pan Zbigniew Gwadera, odnosząc się do uwagi Eksperta w zakresie upowszechniania i promocji, zwrócił uwagę na rozróżnienie upowszechniania produktu finalnego i promocji. Zaproponował uzupełnienie strategii w zakresie uszczegółowienia opisu innowacyjności z uwzględnieniem opinii przedstawicielki Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi.

Pani Magdalena Wiśniewska - Uniwersytet Łódzki, odnosząc się do kwestii upowszechniania projektu, wskazała, że Beneficjent będzie miał niebagatelne zadanie przekonać podmioty, które przyjmą osoby chorujące psychicznie w charakterze wolontariuszy, na etapie testowania, bez wynagrodzenia. Z tego powodu upowszechnianie przed etapem testowania i działania promocyjne zakładane przez Beneficjenta, w tym banery, mają szczególne znaczenie, po to aby przekonać ewentualnie później osoby, które mają przyjmować osoby jako wolontariuszy.

Pan Zbigniew Gwadera wskazał, że z punktu widzenia logiki działań w projekcie i zaangażowania pewnych podmiotów, wyrażona opinia jest zasadna.

Pan Tomasz Musielski – Stowarzyszenie Wsparcie Społeczne Ja-Ty-My – wskazał, że połączenie aktywizacji społecznej i aktywizacji zawodowej jest nie tylko innowacyjne ale bardzo innowacyjne w odniesieniu do osób chorujących psychicznie. Jeśli mówi się o wolontariacie to każdy uzna, że jest to aktywizacja zawodowa a nie społeczna. Natomiast u osób chorujących psychicznie właśnie połączenie tych form jest bardzo ważne. Nie da się robić aktywizacji zawodowej bez działań, które tak naprawdę są aktywizacją społeczną. Wskazał, że pracował w EQUAL-u i nie było tam projektu, który tak naprawdę zajmowałby się wolontariatem dla osób chorujących psychicznie. Zajmowano się różnymi formami wsparcia dla osób chorujących psychicznie. Natomiast nikt nie mówił o wolontariacie. Kolejna sprawa dotyczy przygotowania instytucji a z drugiej strony osób wchodzących na wolontariat. Odnosił się do swoich pozytywnych doświadczeń z wolontariuszami z POMOSTU wskazując, że szalenie ważne jest przygotowanie zespołu pracowniczego w danej instytucji oraz samych osób, które wchodzi na wolontariat.

Pani Ewa Błaszczuk – Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi – zapytała o rekrutację osób do fazy testowania w zakresie stanu chorobowego. Są to dane wrażliwe. Czy osoby będą musiały wykazywać się jaki mają stan chorobowy – czy to np. jest depresja, stany lękowe. Jeśli miałyby w podręczniku znaleźć się dobór form wolontariatu do chorób to w jaki sposób będą weryfikowane choroby, na które te osoby cierpią. Zapytała skąd założenie czasu trwania wolontariatu 30 godzin w ciągu 6 miesięcy.

Pan Mariusz Kołodziejski wyjaśnił, że przy rekrutacji Beneficjent będzie się kierował zaświadczeniami lekarskimi, na których jest też rozpoznanie. Taka osoba musi być min. pół roku pod opieką lekarską. Dodatkowo będzie odbywać rozmowy z osobami przy wypełnieniu kwestionariusza. Weryfikacja będzie się odbywać na podstawie doświadczenia Beneficjenta. Wskazał, że też na swoje ośmioletnie doświadczenie w pracy z osobami chorującymi psychicznie. W przypadku większej liczby osób Beneficjent będzie się starał wyłonić te, które są najbardziej gotowe do wolontariatu i dobrać odpowiednią pracę. Są różne formy wolontariatu np. akcyjne, jednorazowe, systematyczne. 30 godzin to czas, który osoba jest w stanie minimalnie odbyć. Beneficjent założył ją posiłkując się doświadczeniem w pracy z podopiecznymi na co dzień. Jeśli osoby będą oczekiwały więcej godzin, to będzie miała taka możliwość. Przez 30 godzin można zaobserwować jak sobie radzi osoba. Być może będzie wtedy możliwość rozwijania dalej.

Pani Ewa Nowaczyńska wyjaśniła, że liczba 30 godzin to jest niezbędnym minimum żeby jakaś zmiana w obszarze integracji społecznej u osoby nastąpiła. W odniesieniu do rekrutacji, wskazała że kwalifikowalność uczestnika będzie weryfikowana na podstawie zaświadczenia z poradni zdrowia psychicznego. Będzie ono zawierać informację, że osoba jest pod opieką zdrowia psychicznego i od kiedy. Nie będzie tam szczegółowych danych dotyczących choroby. Wskazała, że aby przyjąć osobę do pracy wolontarystycznej nie jest do końca potrzebna informacja na co ta osoba choruje i Beneficjent nie będzie tego dociekać. Nie jest to najważniejsze. To, że znajduje się pod opieką poradni zdrowia psychicznego wskazuje, że potencjalny uczestnik ma problem w zakresie zdrowia psychicznego. Beneficjent nie musi natomiast wiedzieć dobierając wolontariat na jaką chorobę choruje osoba. Bardziej będzie się skupiać na predyspozycjach z innego obszaru – czy woli pracę samodzielną, czy grupową, z ludźmi czy ze zwierzętami; czy bardziej przy biurku, czy w terenie. Na te aspekty będzie zwracana większa uwaga niż na rozpoznanie. W odniesieniu do kwestii rozróżnienia aktywizacji społecznej i zawodowej wskazała, że tematem innowacyjnym, w ramach którego został złożony projekt jest „Poszukiwanie metod wczesnej interwencji socjalnej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu młodzieży powyżej 15 roku życia” i to jest podstawa. W nawiasie tematu dodano „(ukierunkowanych na poprawę sytuacji zawodowej tych osób)”. W projekcie przeciwdziała się wykluczeniu społecznemu przede wszystkim, ale przekłada się to w pewien sposób na poprawę sytuacji zawodowej.

Pan Zbigniew Gwadera wskazał, że widać iż Beneficjent orientuje się w merytoryce projektu który realizuje i problemów grupy, do której jest skierowany projekt lecz jego założenia powinny być również zrozumiałe dla innych osób – członków RST. Bezwzględnie są w strategii elementy do poprawki lub jasnego, czytelnego przekazania. Wskazał, że osoby nie mające styczności z zagadnieniami osób psychicznych mogą mieć trudność ze zrozumieniem niektórych założeń. Dla nich też niektóre informacje powinny być bardziej czytelne. Odczytał treść uchwały i uzasadnienia. Zaproponował głosowanie przez aklamację nad akceptacją warunkową strategii przy spełnieniu uwag eksperta. Poprosił, aby nie głosowali obserwatorzy i osoby powiązane z Beneficjentem w związku z zasadą bezstronności.

Pan Jacek Skwierczyński zaproponował normalne głosowanie.

W wyniku głosowania RST większością głosów zaopiniowała warunkową akceptację strategii.

Pan Zbigniew Gwadera poinformował, że ostateczna decyzja po poprawie strategii należy do Instytucji Pośredniczącej II stopnia, a później do Instytucji Pośredniczącej. W sytuacji, gdy Beneficjent uzna, że nie jest w stanie spełnić wymagań strategia może nie zostać przyjęta. Zaprosił uczestników na przerwę.

Prezentacja strategii wdrażania projektu innowacyjnego pn. „PI Zrozumieć Ciszę” (Centrum Zespołów Analityczno – Strategicznych Sp. z o.o.) – przedstawiciel Beneficjenta.

Pan Jakub Józefiak – przedstawiciel Beneficjenta i koordynator projektu – przedstawił obecnych na sali członków zespołu projektowego, przedstawicieli Beneficjenta i partnera w projekcie, przedstawiciela Polskiego Związku Głuchych – eksperta współpracującego z Beneficjentem, instytucję realizującą projekt, sposoby komunikowania się osób głuchych i genezę przedsięwzięcia, zakres i wymiary innowacji, zachodzące zmiany technologiczne, inne projekty własne i podobne działania nakierowane na rozwiązanie problemu. Nawiązał do wejścia w życie ustawy o języku migowym, obowiązującej od kwietnia 2012 r., która zobowiązuje urzędy i instytucje użyteczności publicznej do zapewnienia możliwości komunikowania się z osobami głuchymi w wybranej przez nie formie. Odniósł się do efektywności kosztowej projektu - jednego z zarzutów do strategii. Wskazał, na dużą ilość wariantów możliwych do zastosowania ze względu na dużą ilość zmiennych wpływających na koszty rozwiązania – ilość tłumaczy, miejsce lokalizacji wideocentrum, kto będzie prowadzić centrum, czas dostępności do wideocentrum, użyta technologie (sprzęt, oprogramowanie, możliwości przesyłu danych), ilość podmiotów, które potrzebują obsługi centrum. Przedstawił przykładowe kalkulacje i opcje organizacji wideocentrum. Odniósł się także do trwałości projektu wskazując na relatywnie niskie koszty implementacji, wpisanie w działalność statutową Polskiego Związku Głuchych i innych organizacji pomocy na rzecz środowiska głuchych z jednoczesnym uwzględnieniem możliwości finansowych. Wskazał też, że efekt skali może pozytywnie wpłynąć na upowszechnienie rozwiązania np. niskie koszty abonamentu w telefonii komórkowej. Mogą też pojawić się rozwiązania systemowe na szczeblu krajowym. Podziękował ekspertowi za wnikliwą ocenę strategii wskazując, że ewentualna polemika będzie dotyczyć nielicznych uwag.

Pan Tomasz Zasłona – przedstawiciel Beneficjenta – podziękował ekspertowi za wnikliwą recenzję. Nawiązując do uwagi, że w strategii mocno odniesiono się do zastanych źródeł informacji, a mniej pojawia się elementów związanych z badaniami własnymi, zgodził się z tym i wskazał, że jest to też działanie celowe Beneficjenta. Wskazał, że od momentu napisania projektu do napisania strategii pojawiła się ustawa,

która w bardzo istotny sposób dotknęła problemu. Ponadto w dniu 15 września 2012 r. Polska ratyfikowała konwencję ONZ z 2006 r. – Prezydent Bronisław Komorowski podpisał ten dokument. Konwencja w pewnym stopniu ma wpływ na działania projektu. Nastąpiły też zmiany technologiczne. Ponadto, w ostatnim okresie pojawiło się dużo użytecznych analiz i danych, które Beneficjent postanowił przedstawić jako element legitymizujący działania projektu, a nie zastępczy. Badania własne, zarówno ilościowe i jakościowe, zostały natomiast przedstawione w sposób wnikliwy. Wskazał, że jedna trzecia odniesień w strategii dotyczy badań własnych, a dwie trzecie to są inne źródła zastane. Podkreślił, że była to jednak bardzo dogłębna analiza, w której brali udział eksperci - przedstawiciele Polskiego Związku Głuchych, którzy zwracali uwagę na różne kwestie. Badania własne miały na celu identyfikację wszystkich elementów konfliktowych, które pojawiają się na styku osoba niesłysząca – rynek pracy oraz metod przeciwdziałania dotyczących przygotowywanej innowacji. Wskazał, że wyniki badań własnych zostały załączone do strategii.

Zaprezentował strategię wdrażania projektu innowacyjnego omawiając uzasadnienie realizacji, w tym wyniki badań i wnioski, cele projektu i wskaźniki ich osiągnięcia, opis innowacyjnego rozwiązania, założenia dotyczące jego testowania, upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki, analizę ryzyka, harmonogram działań (załącznik nr 4).

Odnosząc się do powstałych w ostatnim czasie rozwiązań w urzędach dla osób głuchych, co uwzględnił w ocenie ekspert, w tym wdrożonego systemu w jednym z łódzkich urzędów, wskazał, że wg przeprowadzonych przez Beneficjenta ustaleń osoby głuche na razie nie korzystają z tych rozwiązań. Wskazał, że innowacja to nie tylko tworzenie, ale też wykorzystywanie nowych rozwiązań – implementacja realna. Ponadto, wdrażane systemy są ograniczone do obsługi klienta, a nie obejmują wsparcia osoby głuchej na rynku pracy.

Odnosząc się do spostrzeżenia eksperta, że aż 45% respondentów – osób niesłyszących obawia się pracy e-tłumacza w urzędach wskazał, że jest opór środowiska osób niesłyszących dotyczący korzystania z takich rozwiązań. Dlatego w projekcie odwołuje się bezpośrednio do osoby niesłyszącej, a nie do urzędu. Takie osoby będą mogły przetestować rozwiązanie. Beneficjent chciałby też, aby już w szkołach, z którymi podjęta zostanie współpraca, istniała możliwość testowania rozwiązań. Wskazał na bardzo pozytywne reakcje osób niesłyszących na opracowywane narzędzie.

Odnosząc się do uwagi eksperta dot. braku źródeł pomiarów jakościowych wskaźników celu wskazał, że kwestia ta nie została dostatecznie mocno uwzględniona w części dotyczącej celów przedsięwzięcia. Została natomiast uwzględniona w części strategii dotyczącej testowania. Kluczową rolę w tym odgrywać będzie koordynator procesu testowania poprzez różne narzędzia jakościowe m. in. obserwację uczestniczącą. Planowane jest też, że będzie on brać udział w dużej ilości czynności procesu testowania, aby mógł ocenić jako osoba zewnętrzna funkcjonowanie systemu. Zastosowane będą też dokładne badania dokumentacji i wywiady pogłębione, obserwacje, ankieta, monitoring uczestników – dwa razy w ciągu trwania projektu. Nawiązał do założeń ewaluacji.

Odnosząc się do sposobu doboru grupy testującej podkreślił, że będą to przede wszystkim uczniowie szkół kształcących osoby niesłyszące, używające języka migowego. Uwzględniony będzie też parytet płci. W strategii jest zapis dotyczący grupy 44 pracodawców, na której będzie testowane system w konfrontacji z osobą niesłyszącą. W innym miejscu zapisano, że będzie to 4 pracodawców. Chodzi o to, że u 4 pracodawców zostaną przeprowadzone badania, u tych, u których z tej grupy jest realizowana praktyka. Beneficjent ma już kontakt z instytucjami, które realizują praktyki dla osób niesłyszących i właśnie u tych 4 chciałby zrealizować praktyki. Łączna grupa pracodawców wynosić będzie 44. Została ona podzielona wg kryterium wielkości firmy. Testowanie będzie odbywać się dwa razy podczas praktyk osoby niesłyszącej, a także podczas dwóch spotkań z pośrednikiem pracy – najczęściej w urzędzie pracy, w agencji zatrudnienia, w dwóch rozmowach kwalifikacyjnych, podczas tworzenia IPD czyli kontaktu z doradcą zawodowym. Chodzi nie tyle o obsługę klienta ale głównie o kontakt z rynkiem pracy, gdyż tego dotyczy projekt. Wywiady pogłębione będą realizowane w grupie 20 uczniów, którzy testowali system, u 5 pracodawców, 3 psychologów lub doradców zawodowych oraz 2 pośredników rynku pracy.

W odniesieniu do uwagi eksperta dotyczącej braku wskaźnika w zakresie głównej grupy osób niesłyszących w zakresie upowszechniania wskazał. Beneficjent chciałby dotrzeć do tej grupy aż w 75%. W odniesieniu do osób niesłyszących w całym kraju działania upowszechniające będą przebiegały poprzez współpracę z Polskim Związkiem Głuchych, który integruje zdecydowaną większość tych osób. Ponadto, 4 placówki działające na terenie województwa łódzkiego i nauczyciele osób niesłyszących - założono wskaźnik 75%-owy. Beneficjent postara się dotrzeć do wszystkich placówek i nauczycieli, organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz osób głuchych, pracodawców z województwa, instytucji wsparcia rynku pracy – urzędów pracy, agencji pośrednictwa pracy, wszelakiego rodzaju podmiotów szkoleniowych, liderów opinii publicznej, mediów.

Zgodził się z uwagą w zakresie mainstreamingu dotyczącą braku informacji na temat czasu podejmowanych działań. Powinna zostać zawarta tabelka z informacjami. Zostało to uzupełnione.

Zgodnie z rekomendacją Eksperta uzupełniono analizę ryzyka. Uwzględniono okoliczność, że odbiorcy nie będą chcieli korzystać z nowego rozwiązania. Badania potwierdzają takie zagrożenie. Beneficjent ocenia jednak je jako małe. Prawdopodobieństwo jest duże ale poprzez różne planowane działania Beneficjent chce to zniwelować. Drugie ryzyko dotyczy czasochłonności i kosztochłonności pracodawcy. System zmierza do tego aby każda osoba niesłysząca posiadała e-komunikator na własnym tablecie lub telefonie komórkowym, co pozwoliłoby bezproblemowo obsługiwać osobę niesłyszącą. Wielu pracodawców zatrudniających osoby niesłyszące nauczyło się języka migowego i się świetnie dogaduje. Zatem pracodawca nie potrzebuje przekazywać aż tak dużej ilości informacji pracownikowi. Wystarczy komunikacja raz dziennie. Tworzony system będzie mógł spokojnie funkcjonować. Beneficjent zaprezentował również kilkuminutowy film dotyczący realizowanego przedsięwzięcia.

Wystąpienie niezależnego eksperta dotyczące opinii nt. strategii wdrażania projektu innowacyjnego – Ekspert

Pani Anna Kunikowska – niezależny Ekspert – przedstawiła opinię dotyczącą strategii. Podkreśliła w swojej wypowiedzi, że ocena strategii jest dokonywana zerojedynkowo. Każdy element musi być oceniany pod kątem czy spełnia wszelkie warunki czy też nie. Nie oznacza to, że jeśli ekspert wskazał negatywną ocenę w jakimś elemencie, to strategia nadaje się do odrzucenia, czy też całkowicie temat nie został wyczerpany. Bardzo często w takich sytuacjach strategia po prostu wymaga uzupełnienia. Dla wnioskodawców pewne kwestie są oczywiste. Z kolei osoby oceniające i dla członków sieci niekoniecznie tak to musi wyglądać. Wskazała, że padły już pewne wyjaśnienia wnioskodawcy w zakresie uzasadnienia. Jest ono bardzo obszerne. Opiera się na licznych publikacjach i raportach. Jednak zabrakło w nim wniosków z przeprowadzonego badania. W strategii znajduje się niewiele informacji wynikających z pierwszego etapu. Zgodnie z „Zasadami dokonywania wyboru projektów PO KL” strategia powinna być uzupełniona o najistotniejsze elementy wynikające z pierwszego etapu. Zarekomendowała, aby większą część stanowiły wyniki badań Beneficjenta, a mniejszą inne ogólnie dostępne źródła. Cel i wskaźniki w strategii są zgodne z wnioskiem o dofinansowanie. Niemniej jednak strategia stanowi etap wdrażania projektu innowacyjnego, w którym jest możliwa modyfikacja wskaźników. Jest to również cenna informacja dla IOK w kontekście chociażby spełnienia reguły proporcjonalności jak i dla Beneficjenta. Brakuje przede wszystkim wskaźników dotyczących upowszechnienia i mainstreamingu, ponieważ projekty innowacyjne to głównie implementacja produktu finalnego. Warto byłoby wprowadzić taki wskaźnik. Źródła pomiaru wskaźników również są zgodne z wnioskiem o dofinansowanie. Warto jednak byłoby doprecyzować informacje w tym zakresie. W raporcie z badania one są wskazane. Są to ankiety, wszelkiego rodzaju opinie pracodawców, wywiady. W odniesieniu do celu głównego wskaźnikiem jest to „liczba osób niepełnosprawnych, które zakończą udział w projekcie”. W strategii wskazano, że źródłem pomiaru tego wskaźnika są teczeki. Jest to niejasne. Warto wykorzystać uzyskany już materiał do określenia szczegółowo wskaźników. W opisie innowacji kilka kwestii powinno zostać wyjaśnionych. Należy uwzględnić nowatorski charakter. Elementami innowacyjności produktu mają być wideotelefon i wideokonferencja. Z rekonesansu przeprowadzonego w woj. łódzkim wynika, że tę metodę stosuje nie tylko Urząd Skarbowy w Łodzi, ale również urzędy pracy. Być może w momencie konstruowania założeń projektu takich rozwiązań nie było. W momencie kiedy weszła w życie ustawa, która obowiązuje od kwietnia 2012 r., urzędy pracy zostały zobligowane do stosowania takich rozwiązań. Stąd kwestionowanie, że jest to nowatorska metoda. Być może taką była na etapie konstruowania założeń projektu. Jeśli chodzi o wideokonferencje jest mniejsze pole do popisu, być może dlatego, że tak jak wskazał Beneficjent, jest to bardzo kosztowne rozwiązanie. Zapisy dotyczące liczby użytkowników i odbiorców w poszczególnych etapach nie są w pełni czytelne. Podaje przykład niespójności w tym zakresie. W strategii nie było żadnych szczegółów na temat efektywności kosztowej. Kalkulacje były przedstawione na prezentacji. Szczegółowe informacje przedstawione na prezentacji powinny się znaleźć w strategii. Osoba, która czyta strategię nie ma pojęcia jak będzie to funkcjonować w rzeczywistości. Nie wie, gdzie będzie utworzone to centrum, ile osób będzie zaangażowane do jego funkcjonowania. Beneficjent powinien na tym etapie uwzględnić stosowne informacje. Rozważając efektywność kosztową trzeba wskazać z czym to się wiąże. Musi być pomieszczenie wyposażone w odpowiedni sprzęt. Informacje o parametrach sprzętowych zawarto w opisie produktu i strategii. Nie wiadomo jednak ile osób przynajmniej na początku ma zostać zaangażowane w centrum, jak fizycznie będzie funkcjonowało i gdzie. Z zapisów strategii wynika, że przyjęte rozwiązanie umożliwi funkcjonowanie centrum przez 24 godziny na dobę. Z prezentacji wynika kalkulacja dotycząca 4 godzin. Jeśli narzędzie ma dać osobie niesłyszącej czy głuchej możliwość korzystania z instrumentów rynku pracy przynajmniej w godzinach pracy urzędu do komunikacji związanej z rynkiem pracy, to kalkulacja powinna dotyczyć przynajmniej 8 godzin. Jest to niespójność. W tej części strategii Beneficjent powinien określić jak będzie funkcjonowało centrum, ile osób będzie przynajmniej na początku zaangażowanych, jaka będzie efektywność kosztowa z przykładową kalkulacją. Nie zawsze musi być to tańsze rozwiązanie. Chodzi o to by było bardziej skuteczne. Opis innowacji powinien zostać

uszczegółowiony w kontekście efektywności kosztowej i funkcjonowania centrum, uszczegółowić zapisy dotyczące innowacyjności planowanego wsparcia, uspołnić zapisy dotyczące pracodawców. Zaproponowała doprecyzowanie zapisów dotyczących formy produktu finalnego. Informacje jakie elementy wchodzi w skład produktu finalnego były przedstawione podczas prezentacji ale brakuje ich w załączniku. Znaczna ilość tekstu w załączniku dotyczy diagnozy, sytuacji osób głuchych. Natomiast to co stanowi najważniejszą opis produktu finalnego stanowi jego znikomą część. Dobrze byłoby zmienić koncepcję zapisów produktu finalnego. Zdaniem Eksperta dobrze byłoby, aby była to swoista instrukcja zarówno dla osoby głuchej jak też pracownika urzędu pracy. W raporcie znajdują się informacje jakie zasady muszą zostać spełnione przy komunikacji z osobą głuchą. Jednak brakuje takiej instrukcji krok po kroku. W odniesieniu do planu działań w procesie testowania uwaga dotyczyła braku liczebności grup objętych testowaniem. Beneficjent odnosił się do tego w wystąpieniu. Strategia zawiera odniesienia do przedsiębiorców, samych osób głuchych i urzędów pracy. Brakuje liczby urzędów pracy. Zabrakło też uzasadnienia. Zgodnie z instrukcją wypełniania strategii powinno się też znaleźć w niej uzasadnienie. Nie określono też w strategii kryteriów naboru uczestników, do czego Beneficjent odniósł się w prezentacji. Zaproponowała rozszerzenie charakterystyki tych osób oraz podanie liczebności grup objętych testowaniem. W odniesieniu do strategii upowszechniania poprosiła o doprecyzowanie liczby w odniesieniu do działań upowszechniających i uzasadnienia wyboru. Wskazała, że w odniesieniu do strategii włączania do głównego nurtu nie określono liczbowo adresatów działań. Są tylko wymienione grupy. Nie ma konkretnych ilości. Zabrakło też analizy. W jednym miejscu strategii wskazano, że innowacja ma służyć całej społeczności osób głuchych, a w części dotyczącej komu służyć będzie innowacja Beneficjent wskazuje tylko uczestników szkół. Jest to niespójność. W odniesieniu do mainstreamingu wertykalnego pojawiła się uwaga w kontekście wejścia w życie ustawy o języku migowym, która obliguje urzędy do zastosowania jednej z metod komunikowania się z osobami głuchymi. Nie ujęto działań włączających w odniesieniu do poszczególnych faz. Takie informacje były w prezentacji. Zarekomendowała opisanie poszczególnych działań włączających do głównego nurtu polityki należy opisać w odniesieniu do poszczególnych faz wdrażania i oszacować liczbowo uczestników działań włączających do głównego nurtu polityki. Odnosząc się do analizy ryzyka, która została pozytywnie oceniona, zaproponowała wprowadzenie ryzyka, które pojawia się wyniku przeprowadzonego raportu – 45% osób nie chce, boi się proponowanego rozwiązania. Należałoby odnieść się do tej kwestii – jak będzie reagować Beneficjent w sytuacji, gdy osoba nie będzie chciała zastosować proponowanego modelu. W ocenie pojawiła się też czasochłonność. Pracodawcy wskazali, że jest to metoda czasochłonna i nie zawsze może być zastosowana. Wynika z tego, że nie zawsze może być pozytywne nastawienie do nowego modelu.

Dyskusja nad strategią wdrażania projektu innowacyjnego i wnioskami wynikającymi z opinii eksperta oraz podjęcie w trybie głosowania uchwały Regionalnej Sieci Tematycznej woj. łódzkiego w ramach PO KL w sprawie zaopiniowania strategii wdrażania projektu innowacyjnego pn. „PI Zrozumieć Ciszę” – Pan Zbigniew Gwadera, Przewodniczący RST.

Pan Jakub Józeffiak – wskazał, że Beneficjent zgadza się z większością uwag. Poinformował, że nie uwzględniono w strategii danych wynikających z przeprowadzonych badań własnych z tego względu, że dołączono do niej dwa szczegółowe raporty. Nie chciano powielać informacji. Zgodził się, że podstawowe informacje mają być w raportach ale też w strategii. Nie opisano szczegółów dotyczących funkcjonowania centrum tłumaczy, ile będzie kosztować. Na etapie testowania centrum nie będzie nic kosztować. Beneficjent nie budżetował takich wydatków. Zamierza skorzystać z tłumaczy w szkole. Jedynie pojedyncze godziny budżetowano dla osób, które pracują w szkole. Na etapie testowania nie będzie organizowane wideocentrum, tak jak to mogłoby wyglądać na końcu. Nie przedstawiono w strategii kalkulacji kosztowej, gdyż z wiązanych z tym zmiennych jest bardzo dużo. Prawdopodobnie okaże się, że w różnych sytuacjach na rynku pracy Beneficjent będzie rekomendować do stosowania będzie różne rozwiązania zarówno technologiczne jak też organizacyjne. Można przytoczyć kilka przykładowych kalkulacji jeśli jest taka konieczność. Beneficjent chciał dopiero po etapie testowania rekomendować poszczególne rozwiązania w opisie produktu finalnego. Wyjaśnił, że w odniesieniu do liczebności grup testujących, ponieważ w woj. łódzkim jest ok. 300 uczniów, dla których język migowy jest tym podstawowym sposobem komunikowania się z otoczeniem, przy takiej grupie, na poziomie istotności 99% i błędzie 2% grupa testująca powinna wynosić między 16 a 20 osób. Wybrano tę górną liczbę. Liczba 44 pracodawców wzięła się stąd, że 20 uczniów odbywa przynajmniej dwie rozmowy kwalifikacyjne u różnych pracodawców i 4 pracodawców, u których można zorganizować warsztaty – takie laboratorium na praktykach zawodowych. Zaistniała niespójność między wnioskiem i strategią. Dane zostaną ujednolicone. Wszędzie podano natomiast procentowe wartości uczestników upowszechniania. Wskazano, że jest to 75% wielkości grupy docelowej. Można to przeliczyć na liczby bezwzględne. Jeśli chodzi o akcję medialną Beneficjent zamierza objąć nią otoczenie – rodziny uczniów głuchych. W dużej mierze tacy uczniowie pochodzą z głuchych rodzin. W odniesieniu do mainstreamingu

wertykalnego nowa ustawa z instytucji, które uwzględnią Beneficjent dotyczy wyłącznie urzędów pracy. Nie dotyczy natomiast wielu innych aktorów na rynku pracy – pracodawców, prywatnych agencji zatrudnienia, doradców zawodowych działających niezależnie od urzędów pracy, pośredników pracy. Ustawa uwzględni jakiś wycinek ale nie pokrywa całego obszaru. W projekcie Beneficjent koncentruje się na rynku pracy i jego otoczeniu, a nie na urzędach. Stąd mogły pojawić się rozbieżności i niedoprecyzowania. Z kolei ryzyka przepisano z wniosku o dofinansowanie. Badania własne pokazały, że są obawy przed stosowaniem narzędzia. Wyniknęło to z badań ilościowych – ankietowych. Z kolei z burzy mózgów na zbliżonej grupie, której pokazano narzędzie, wynika, że przestano się obawiać. Stąd wydaje się, że wpływ tego ryzyka jest minimalny.

Pani Anna Kunikowska – podkreśliła, że informacje dotyczące upowszechniania w odniesieniu do użytkowników, w tym dane liczbowe, powinny zostać uzupełnione. Nie chodzi o dane liczbowe czy procentowe, ale w części 3.2 strategii Beneficjent odniósł się tylko do grup odbiorców. Dla niektórych podmiotów brakuje danych liczbowych.

Pan Jakub Józefiak – zadeklarował uzupełnienie strategii w tym zakresie. Wskazał, że informacje nie zmieniły się między momentem napisania wniosku, a napisaniem strategii.

Pani Anna Kunikowska – Podkreśliła, że zakres informacji, jakie powinny znaleźć się w poszczególnych częściach strategii, wynika z dokumentu „Zasady dokonywania wyboru projektów PO KL”. Uwzględnienie informacji we wniosku o dofinansowanie nie zwalnia z tego wymogu. Poprosiła o uzupełnienie tej części.

Pan Zbigniew Gwadera zapytał czym się różni model dotychczas istniejący na rynku w zakresie tzw. obsługi osób głuchych od modelu, który Beneficjent chce zaproponować.

Pan Jakub Józefiak wskazał, że nie ma takiego modelu. Te, które funkcjonują we fragmentach ocierają się o rynek pracy. Podał przykład jednego z łódzkich urzędów pracy, który na przełomie miesięcy maja i czerwca wdrożył taki model przy zastosowaniu wideotelefonów. Jest to pewien wycinek, a nie ma całościowego rozwiązania.

Pan Zbigniew Gwadera zapytał czy można nowatorskie rozwiązanie Beneficjenta uznać za kompleksowe.

Pan Adam Stromidło – Przedstawiciel Polskiego Związku Głuchych potwierdził zdanie Pana Józefiaka, że opracowywane rozwiązanie jest kompleksowe. Do miesiąca maja jedynym modelem to było przyjęcie osoby głuchej razem z tłumaczem języka migowego, bądź z osobą towarzyszącą - kimś z rodziny lub znajomym. Samodzielne załatwienie sprawy było praktycznie niemożliwe. Nowe rozwiązanie jest kompleksowe i niesie za sobą zmianę nastawienia, stanowiąc propozycję samodzielnego załatwiania własnych spraw w urzędzie pracy lub u pracodawcy.

Pan Tomasz Zasłona wskazał, że wspomniane inne rozwiązanie wdrożone w kwietniu nie było w ogóle testowane. Do września nikt z niego nie skorzystał w obsłudze klienta, do której jest dedykowany. Beneficjent proponuje implementację kilku rozwiązań tego typu do rynku pracy. To jest novum. Bezpośrednie Wsparcie jest udzielane osobie niesłyszącej. Nie tylko jest ona obsługiwana przy okienku ale można dzięki nowemu rozwiązaniu realizować np. wsparcie zawodowe.

Pan Zbigniew Gwadera podziękował za wytłumaczenie i poprosił o podkreślenie kompleksowości w opisie innowacji. To, że rozwiązanie jest na rynku, a nie jest używane, nie oznacza, że go nie ma. Zaproponował uwzględnienie w uzasadnieniu do uchwały RST, w odniesieniu do uzasadnienia innowacji produktu finalnego, podkreślenie kompleksowości rozwiązania oraz uszczegółowienie opisu innowacji w kontekście efektywności kosztowej etc. Beneficjent powinien to jasno wykazać.

Pan Sławomir Frąckowiak – Wyższa Szkoła Zawodowa Kadry Dla Europy - wskazał, że z prowadzonego dialogu wynika, że przedstawiona innowacja ma trzy płaszczyzny: technologiczną, prawną i kulturową. Technologia niejako dogoniła przedsięwzięcie. Prawo trochę próbuje dogonić. Warstwa blokady mentalnej, która nastąpiła i do której nawiązywali przedstawiciele Beneficjenta, nie została jeszcze wystarczająco uwzględniona. Kompleksowość przedsięwzięcia polega na tym, że aspekt bariery mentalnej jest w projekt wpisany. Rozwiązania funkcjonujące na rynku nie uwzględniają, że osoba głucha funkcjonuje nie tylko w innym języku ale też w innej kulturze. Jeżeli by na to zwrócić większą uwagę np. wypracować w wyniku testowania i przekonać pracodawców, że osoba głucha funkcjonuje w innym świecie, to wtedy produkt finalny będzie mieć zdecydowanie dużo większą moc innowacyjności.

Pan Jakub Józefiak wskazał, że Beneficjent zwraca od początku uwagę na ten aspekt i ma tego świadomość. Zapisy wytycznych wymagają jednak innych aspektów innowacyjności i nie uwzględniają innowacyjności kulturowej. Beneficjent trzyma się tych wymogów. Jeśli jest taka potrzeba można ten aspekt uwzględnić.

Pan Sławomir Frąckowiak wskazał, że PO KL daje pewną swobodę pozwalającą na uwzględnienie innowacyjności kulturowej.

Pan Zbigniew Gwadera zaproponował głosowanie za akceptacją warunkową.

Pan Tomasz Zasłona zapytał czy uwagi, które zostały wyjaśnione przez Beneficjenta, mogą już nie być uwzględniane w uchwale.

Pan Zbigniew Gwadera wskazał że nie jest to możliwe. Wskazał, że zgodnie z procedurą podjęta uchwała jest przekazywana do instytucji organizującej konkurs i ta instytucja ostatecznie wydaje decyzję i prosi Beneficjenta o uzupełnienia i wtedy Beneficjent składa poprawioną strategię. Należy się tego trzymać. Strategia jest oceniana na dany dzień i miała inny zakres niż wymagany. Musi spełnić wymogi, aby zostać ostatecznie zaakceptowana. Tak się dzieje w przypadku innych projektów innowacyjnych.

Odczytał treść uchwały i uzasadnienia. Zaproponował głosowanie przez aklamację.

W wyniku głosowania RST przez aklamację zaopiniowała warunkową akceptację strategii.

Aktualizacja zapisów Strategii Działania na rok 2012 RST dla województwa łódzkiego – podjęcie uchwały w trybie głosowania
Propozycje zapisów Strategii Działania na rok 2013 RST dla województwa Łódzkiego – dyskusja – Pan Zbigniew Gwadera, Przewodniczący RST.

Pan Zbigniew Gwadera poinformował, że zmiany dotyczą tabeli 2 i tabeli 3 Strategii Działania RST na 2012 r. Usunięto niektóre zapisy, ponieważ jeden projekt innowacyjny „PI technik przemysłu mody innowacyjne podejście do edukacji zawodowej” został usunięty z przyczyn formalnych dotyczących wymogów otwarcia nowego kierunku. Mimo akceptacji projektu przez Instytucję Pośredniczącą Ministerstwo Edukacji Narodowej nie pozwoliło na jego realizację. Zaktualizowano terminy ocen strategii. Dodano informacje dotyczące dwóch projektów innowacyjnych. Zaktualizowano terminy dotyczące niektórych działań upowszechniających. Uwzględniono spot radiowy jako działanie alternatywne dla audycji radiowej. Przypomniał, że uchwała dotycząca strategii działania sieci została przyjęta w 2011 r. w trybie obiegowym. W roku 2012 założenia strategii na rok 2013 będą w większym stopniu dyskutowane. Planowane jest przyjęcie strategii uchwałą w listopadzie 2012 r. i zapoznanie się z nią wcześniej przez członków sieci.

Zaproponował przyjęcie uchwały w sprawie aktualizacji strategii. Odczytał projekt uchwały i poprosił o głosowanie.

W wyniku głosowania RST jednogłośnie przyjęła uchwałę.

Pan Zbigniew Gwadera poprosił o propozycje działań do Strategii Działania na rok 2013 RST dla województwa łódzkiego. Wskazał, że ubiegłym roku członkowie sieci zaproponowali niektóre działania promocyjno-informacyjne, które zostały uwzględnione. Poprosił o przedstawianie propozycji na posiedzeniu lub do dnia 30 września 2012 r. drogą elektroniczną do Sekretariatu RST

Pani Małgorzata Czernecka – HRP Group Sp. z o. o. zapytała czy działania z roku 2012 mogą się powtarzać, czy mają być nowe działania.

Pan Zbigniew Gwadera wskazał, że z logiki działania instytucji, firm wynika, że powtarzana jest sekwencja działania. Jeśli Beneficjent nabywa nowe doświadczenia dotyczące projektu np. w zakresie ryzyk to nie ma przeciwwskazań. Z koncepcji działania sieci może wynikać powtarzalność działań. Po zaproponowaniu można rozważyć w jakim stopniu działania by się powtarzały.

Pan Konrad Jaszczyński – HRP Group Sp. z o. o. zapytał czy byłaby możliwość wsparcia w uzyskaniu patronatu Marszałka Województwa. Na etapie upowszechniania i włączania do polityki taki patronat mógłby stanowić wartość dodaną dla projektów innowacyjnych jeśli chodzi o same produkty finalne.

Pan Zbigniew Gwadera wyraził wątpliwość czy formalnie jest możliwe wpisania tego do strategii. Wskazał, że będzie lobbował za takim patronatem. Poprosił o kontakt.

Pani Ewa Błaszczyk zadeklarowała pomoc w promocji ze strony instytucji, którą reprezentuje w zakresie projektów realizowanych w ramach VII Priorytetu PO KL. Wskazała, że wydaje biuletyn integracji społecznej i gdyby któryś z Beneficjentów chciał się pochwalić to na łamach biuletynu można taki artykuł zamieścić. Może zweryfikować działalność całej jednostki, w której wydziały zajmują się różnymi zagadnieniami np. osoby niepełnosprawne, uzależnienia. Realizują konferencje i spotkania, w których można brać udział.

Pan Zbigniew Gwadera poprosił o krótkie skonkretyzowanie propozycji i przesłanie na adres Sekretariatu RST. Zadeklarował, że strategia we wstępnym zarysie, przed wysłaniem do Krajowej Instytucji Wspomagającej (KIW), zostanie przesłana do członków sieci. Wskazał, że niektóre, zasadne działania mogą umknąć sieci ale istnieje możliwość dodania ich w grudniu jeśli są zasadne.

Przedstawienie projektu innowacyjnego pn. „Portal wideo4edu jako innowacyjne rozwiązanie wspierające nawiązanie współpracy sektora biznesu i nauki” (HRP Group) – przedstawiciel Beneficjenta

Pan Konrad Jaszczyński - zaprezentował informacje o projekcie (załącznik nr 5). Wskazał, że na kolejnym posiedzeniu sieci będzie przedstawiana strategia projektu.

Pan Zbigniew Gwadera wskazał na znaczący postęp w projekcie, w tym w okresie od otrzymania prezentacji do jej przedstawienia na forum sieci.

Prezentowanie projektu innowacyjnego pn. „PI Aktywni Seniorzy” (Fundacja Ekspert-Kujawy) – przedstawiciel Beneficjenta

Pan Tomasz Osowiecki – przedstawił informacje na temat projektu (załącznik nr 6).

Prezentowanie projektu innowacyjnego pn. „EUREKA – system wspomagania współpracy biznesowo-technologicznej” (Transition Technologies S.A.) – przedstawiciel Beneficjenta

Pan Piotr Lipiński – reprezentujący partnera w projekcie przedstawił informacje na temat projektu (załącznik nr 7).

Prezentowanie projektu innowacyjnego pn. „SCOUTING – aktywny system monitoringu i oceny potencjału rynkowego prac badawczych kluczem do współpracy nauki i przedsiębiorców” (Uniwersytet Łódzki) – przedstawiciel Beneficjenta

Pani Magdalena Wiśniewska przedstawiła informacje na temat projektu (załącznik nr 8).

Pan Zbigniew Gwadera uprzedził, że Beneficjenci składający strategie, które będą opiniowane przez sieć w październiku, prawdopodobnie w dniu 11 października, muszą się liczyć z krótkim czasem na przygotowanie prezentacji i do ewentualnej obrony. Eksperti otrzymają strategie 29 lub 30 września i będą mieć pięć dni na ocenę. Może być to w piątek 05.10 albo w poniedziałek. Sytuacja może się wiązać z intensywną pracą. Przypomniał o wynikającym z Regulaminu sieci obowiązku informowania o przybyciu, bądź nieprzybyciu na posiedzenie, bądź delegowania zastępcy. Porosił o kontakt z Sekretariatem RST. Wskazał, też że obecność na posiedzeniu większej ilości osób niż zgłosiła udział może powodować problemy organizacyjne. Jednocześnie wyraził zrozumienie dla Beneficjentów, którzy chcą uczestniczyć przy ocenie strategii w większej liczbie osób.

Pani Ewa Błaszczuk – wskazała, że na podstawie doświadczeń widać, iż Beneficjenci nie zawsze czytają dokumenty dotyczące tworzenia strategii. Dobrym materiałem jest lista najczęściej popełnianych błędów w strategiach. Zasugerowała, żeby Beneficjenci się wcześniej zapoznawali z takimi dokumentami.

Pan Zbigniew Gwadera dziękując za sugestie wskazał, że informacje o dokumentach związanych z przygotowaniem strategii były przysyłane. Zadeklarował, że zostanie to ponowione. Wskazał, że kolejne posiedzenie sieci odbędzie się w Urzędzie Marszałkowskim.

W związku z brakiem dalszych głosów i uwag, zamykając V posiedzenie RST, podziękował wszystkim za przybycie i udział.

Przewodniczący RST
dla województwa łódzkiego
w ramach PO Kapitał Ludzki